

ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βαθιές οι πληγές στις επιχειρήσεις από την πανδημία

Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΔΗΜΟΥ

Για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, καθώς και για το γεγονός ότι κάποιες ενδεχομένως να μην τα καταφέρουν, μιλά στην «Αλήθεια» ο γενικός διευθυντής της ΟΕΒ, Μιχάλης Αντωνίου. Παράλληλα ωστόσο δίνει και μια αισιόδοξη νότα ότι «μπορεί να γυρίσει το παιχνίδι», με την προϋπόθεση ότι θα ολοκληρωθεί ο εμβολιασμός μέχρι το τέλος Ιουνίου.

- Βγαίνουμε πλέον από το τρίτο λόκνταουν και θα θέλαμε να μας πείτε τι σημάδια αφήνει στις επιχειρήσεις όλη αυτή η κατάσταση με την πανδημία την οποία βιώνουμε εδώ και ενάμιση περίπου χρόνο; Ισχύει αυτό που λένε ορισμένοι ότι ένας αριθμός επιχειρήσεων τελικά δεν θα τα καταφέρει;

- Τα σημάδια μεταφράζονται σε βαθιές πληγές, οι οποίες πρέπει να κλείσουν, καθώς ακόμη αιμορραγούν. Στη συνέχεια, θα δούμε ποιες από αυτές είναι ιάσιμες. Εκείνο το οποίο μπορούμε να πάρουμε ως δεδομένο, είναι ότι όσες επιχειρήσεις ήταν προβληματικές πριν από το ξέσπασμα της τελευταίας κρίσης, θα δυσκολευτούν να τα καταφέρουν και κάποιες από αυτές μοιραία θα καταλήξουν. Η μεγάλη πρόκληση και είναι εκεί που επικεντρώνει την προσπάθεια της η ΟΕΒ, είναι να μην χάσουμε εύρωστες, υγιείς και βιώσιμες επιχειρήσεις.

Η όλη προσπάθεια κινείται και σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο να γίνει σταδιακά η «αποσωλήνωση» της οικονομίας, να μην διακοπεί δηλαδή απότομα η κρατική στήριξη, αλλά να γίνει σιγά-σιγά, μέχρι να επανέλθουμε σε ρυθμούς κανονικότητας. Η επόμενη φάση για την οποία ήδη δουλεύουμε και στην Κύπρο και στην Ευρώπη, είναι πέραν από τη στήριξη των επιχειρήσεων και της απασχόλησης, η παροχή κινήτρων και η δημιουργία ενός περιβάλλοντος το οποίο θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.

- Λέγοντας αυτά, πώς βλέπετε να ανακάμπτουν οι επιχειρήσεις αλλά και η οικονομία στο σύνολο της;

- Αναμένουμε ότι η συσσωρευμένη ζήτηση που θα δημιουργηθεί από την καταπιεσμένη καταναλωτική δυνατότητα, θα καλύψει γρήγορα ένα σημαντικό μέρος των απωλειών. Ελπίζαμε ότι θα είχαμε επιστροφή στο ΑΕΠ του 2019 προς το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 22, αλλά οι καινούργιες ασκήσεις προσομοίωσης που κάνουμε στην ΟΕΒ βάζοντας επικαιροποιημένες παραδοχές, δείχνουν ότι μάλλον προς το τέλος του 22 θα έχουμε σημαντική ανάκαμψη, ώστε να πλησιάσουμε το ΑΕΠ του 19.

- Έχετε υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις όσον αφορά σε μέτρα που θα συμβάλουν στην ανάκαμψη των επιχειρήσεων και της οικονομίας;

- Η ΟΕΒ υπέβαλε εδώ και καιρό και συγκεκριμένα από τις 3 Οκτωβρίου τις πρώτες αναλυτικές και κοστολογημένες εισηγήσεις της στον υπουργό Οικονομικών. Ήταν εισηγήσεις οι οποίες υπερέβαιναν τα 650 εκατομμύρια ανά άξονα δράσης στη βάση των προδιαγραφών του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στα πλαίσια του Next Generation EU. Έχω την εντύπωση ότι δεν υπάρχει

ανάπτυξης. Βάζουμε τις βάσεις για τη δεκαετία του 2030 μέσα από τη σωστή αξιοποίηση αυτού του πολύ σημαντικού εργαλείου στο οποίο η ΟΕΒ θα είναι και πάλι πρωταγωνιστής.

- Μπορούμε να αναφέρουμε κάποιες από τις σημαντικότερες εισηγήσεις που υποβάλατε;

- Έχουμε υποβάλει αναλυτικές προτάσεις ανά άξονα δράσης που αφορούν και το περιβάλλον και τη ψηφιακή οικονομία, καθώς και πιο τομεακές δράσεις που αφορούν στην ενέργεια, την παιδεία, τη βιομηχανία. Είναι ένας

Ν'Οσες επιχειρήσεις ήταν προβληματικές πριν από το ξέσπασμα της τελευταίας κρίσης, θα δυσκολευτούν να τα καταφέρουν και κάποιες από αυτές θα έχουν μοιραία κατάληξη

να σήμερα ο κλάδος και οι επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στις αμιγώς τουριστικές περιοχές;

- Όντως ο τουρισμός είναι η βιομηχανία που έχει δεχτεί το βαρύτερο πλήγμα από την πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα. Η αλήθεια είναι ότι στις αμιγώς τουριστικές περιοχές η ξενοδοχειακή βιομηχανία είναι σε αδράνεια από τον Οκτώβριο του 2019 και ελπίζουμε ότι θα επαναλειτουργήσει τον Μάιο ή τον Ιούνιο του 2021. Μιλούμε δηλαδή για πέραν του ενάμιση χρόνου απραξίας. Αυτό από μόνο του δημιουργεί τέτοιες επιπλοκές που ακόμα και

ότι αρκετές επιχειρήσεις του ευρύτερου τουριστικού τομέα θα έχουν δυσκολία να επαναλειτουργήσουν. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι θα έχουμε απώλειες.

- Ποιοί άλλοι κλάδοι αντιμετωπίζουν σήμερα σοβαρά προβλήματα από τις επιπτώσεις της πανδημίας;

- Δεν υπάρχει κλάδος που να μην έχει τα προβλήματά του. Ακόμα και οι κλάδοι που δεν έχουν διακόψει τις εργασίες τους όπως είναι η μεταποιητική ή η κατασκευαστική βιομηχανία, καθώς και το εμπόριο τροφίμων και ποτών, βιώνουν τεράστιες επιπτώσεις είτε εξαιτίας των μέτρων από την πανδημία, είτε άλλων, πιο εξειδικευμένων λόγων. Για παράδειγμα στον τομέα των κατασκευών, πέραν από τις επιπτώσεις της πανδημίας, υπάρχουν επιπτώσεις από τη διακοπή του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος και από την ουσιαστική ακύρωση της συμφωνίας αποφυγής διπλής φορολογίας με τη Ρωσία. Αυτές οι δυο εξελίξεις έχουν πλήξει τον κατασκευαστικό τομέα.

Στις άλλες βιομηχανίες, δηλαδή τη μεταποιητική και την εμπορία τροφίμων και ποτών, δεδομένου ότι υπάρχει μείωση 80-85% του τουριστικού ρευστού, γίνεται αντιληπτό ότι οι απώλειες και εκεί είναι πάρα πολύ μεγάλες. Υπάρχουν δηλαδή επιπτώσεις ακόμα και σε δραστηριότητες που εκ πρώτης όψης δεν φαίνεται να έχουν πληγεί όσο άλλες, όπως είναι η εστίαση, το λιανικό εμπόριο ρούχων, τα κέντρα διασκέδασης, τα συνέδρια, τα θεματικά πάρκα, οι δραστηριότητες των οποίων είχαν σταματήσει πλήρως.

- Όλο αυτό το διάστημα έγινε προσπάθεια από πλευράς κυβέρνησης να στηριχθούν τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι εργαζόμενοι. Ποια ήταν η συνεργασία που είχατε με τις συντεχνίες ώστε να επωφεληθούν από τα μέτρα και οι δυο πλευρές;

- Η Κύπρος έχει ένα καταπληκτικό συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Έχουμε εξαιρετικά ανεπτυγμένο τον κοινωνικό διάλογο και την τριμερή συνεργασία. Η κυβέρνηση έχει επιδείξει εντυπωσιακά ανταντακλαστικά από την πρώτη στιγμή και πρέπει να υπογραμμίσουμε τον προσωπικό ρόλο της υπουργού Εργασίας. Πήρε πάνω της όλο το κύμα από την πανδημία, κάλεσε τις ηγεσίες των οργανώσεων και διαμορφώθηκε ένα πλαίσιο συναινετικό και κοινά αποδεκτό, και εξυπρέτησε το μεγάλο στόχο που ήταν να αποφύγουμε την αποδόμηση του παραγωγικού ιστού. Αποφύγαμε τις χρεοκοπίες των επιχειρήσεων, αποφύγαμε τις απολύσεις εργαζομένων και έχουμε κερδίσει χρόνο, ώστε με την επιστροφή σε οικονομική δραστηριότητα να καλύψουμε σταδιακά το χαμένο έδαφος.

Μπορούμε να γυρίσουμε το παιχνίδι

- Πώς βίωσε ο ίδιος ο Μιχάλης Αντωνίου ως γενικός διευθυντής της ΟΕΒ, αλλά και ολόκληρη η διευθυντική ομάδα της Ομοσπονδίας την αγωνία και τις εκκλήσεις των μελών για λήψη μέτρων στήριξης;

- Ανατριχιάζω και μόνο που ανακαλώ στη μνήμη μου τις εμπειρίες που ζήσαμε. Σεμνύνομαι για τη διευθυντική μας ομάδα, αλλά και για όλα τα στελέχη της ΟΕΒ για τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίθηκαν στις εξαιρετικά δυσχερείς καταστάσεις που δημιούργησε το ξέσπασμα της κρίσης. Λειτουργήσαμε κυριολεκτικά 24 ώρες το 24ωρο, για πάρα πολλές βδομάδες, κυρίως σε δύο επίπεδα. Το πρώτο αφορούσε στη στήριξη και καθοδήγηση των επιχειρήσεων ως προς το τι πρέπει να κάνουν προκειμένου να συμμορφωθούν με τα διατάγματα, ή να αξιοποιήσουν τα διάφορα σχέδια, ή να διαχειριστούν το προσωπικό τους μέσα στις πρωτόγνωρες αυτές συν-

θήκες κατά τρόπο δίκαιο, νόμιμο και παραγωγικό. Το δεύτερο επίπεδο, ήταν η διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής. Μέσα σε αυτό το πρωτόγνωρο περιβάλλον η ΟΕΒ πρωταγωνίστησε ως ηγετική οργάνωση του επιχειρείν, υποβάλλοντας τεκμηριωμένες, επεξεργασμένες και κοστολογημένες εισηγήσεις για όλα τα θέματα. Είμαι περήφανος για ότι κατάφερε αυτή η Οργάνωση και πρέπει να πω ότι η αναγνώριση της προσφοράς της ΟΕΒ γίνεται κατά τρόπο έμπρακτο με τη συνεχή ένταξη νέων μελών στην Οργάνωση μας.

- Να κλείσουμε με ένα αισιόδοξο μήνυμα;

- Εάν καταφέρουμε να ολοκληρώσουμε τους εμβολιασμούς πριν εκπνεύσει ο Ιούνιος, η χρονιά μπορεί να σωθεί οικονομικά και μόλις καταργηθούν οι περιορισμοί στην επιχειρηματική δραστηριότητα, η ΟΕΒ και τα μέλη της θα προσπαθήσουν αμέσως να γυρίσουν το παιχνίδι.

άλλη οργάνωση η οποία να έχει λάβει συγχρητηρία από τον υπουργό Οικονομικών για τις ολοκληρωμένες προτάσεις που υπέβαλε. Βάση αυτών άλλωστε, καθώς και εισηγήσεων άλλων φορέων, διαμορφώθηκε ένα πολύ φιλόδοξο σχέδιο, το οποίο σύντομα θα πάρει την οριστική του μορφή και θα καταστεί το βασικό εργαλείο με το οποίο θα διαμορφωθεί τουλάχιστον η επόμενη τριετία σε ότι αφορά την επιστροφή σε συνθήκες βιώσιμης

πολύ αναλυτικός σχεδιασμός, στοιχεία του οποίου έχουν τελικά περιληφθεί και στις προτάσεις του Κράτους που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Καλώς ή κακώς όμως, αυτό το κομμάτι μας έχει ζητηθεί να το χειριστούμε ως εμπιστευτικό.

- Θα ήθελα να σταθούμε λίγο στον τομέα του τουρισμού, ο οποίος, όπως φαίνεται έχει δεχτεί το μεγαλύτερο πλήγμα από την πανδημία. Σε ποια κατάσταση εί-

υγιείς επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τις διαχειριστούν. Ευτυχώς το Κράτος αντέδρασε γρήγορα και έχει δώσει την ανακούφιση που χρειαζόταν όσον αφορά στην αναστολή των δόσεων στα δάνεια. Κάποια στιγμή σύντομα ελπίζουμε ότι θα τεθεί σε ισχύ και η νομοθεσία για τις κρατικές εγγυήσεις. Τα προβλήματα όμως της βιομηχανίας του τουρισμού είναι τόσο συσσωρευμένα από την παρατεταμένη αδράνεια που είναι αναμενόμενο